

EUE

Kekäläinen Maria(LVM), Lehtilä
Olli(LVM), Nyström Piia(LVM),
Rönkä Maija(UM), Mattila
Turo(UM)

21.12.2019

Asia

Televiestintäneuvosto 3.12.2019

Kokous

Liikenne-, televiestintä- ja energianeuvosto 03.12.2019 - 03.12.2019

Neuvosto otti tiedoksi puheenjohtajan tilanneselvityksen sähköisen viestinnän tietosuoja-asetuksesta. Useat jäsenmaat katsoivat, ettei asetusteksti ole vielä valmis seuraavaan vaiheeseen. Komissio haluaa valmistella yhdessä seuravan puheenjohtajamaa Kroatian kanssa tekstin, jossa huomioidaan jäsenmaiden huolet.

Neuvosto kävi periaatekeskustelun datatalouden kehittämisestä EU:ssa. Komissio toi keskustelussa esiin muun muassa tarpeen sääntöjen luomiseen datan käytössä sekä kansalaisten mahdollisuudet hallita itseään koskevia tietoja. Useat jäsenmaat pitivät datataloutta keskeisenä EU:n kilpailukyvyyn vahvistamiselle ja pitivät tärkeänä luottamuksen turvaamista datan käyttöön.

Neuvosto hyväksyi päätelmät 5G-verkon merkityksestä Euroopan taloudelle ja 5G-verkkoon liittyvien turvallisuusriskien lieventämisestä ilman muutoksia. Korostettiin tasapainoisen lähestymistavan keskeisyyttä huomioiden nopean käyttöönoton merkityksen kilpailukyvyllä samalla varmistaen korkean turvallisuuden tason.

Muissa asioissa puheenjohtajamaa selosti kyberturvallisuuskeskusta ja -verkostoa koskevan asetuksen käsittelyä kaudellaan. Työ jäsenmaille hyväksyttävän ja esityksen alkuperäiset tavoitteet täyttävän ratkaisun löytämiseksi jatkuu yhdessä tulevan pj-maan kanssa. Komissio korosti keskuksen ja verkoston perustamisen tärkeyttä, keskuksen tulee voida osallistua Hori-sontti- ja Digitaalinen Eurooppa -rahoitusohjelmien varojen hallinnointiin. Komissio lupasi tukensa ratkaisun löytämiseksi myös tulevalle pj-maalle. Muina asioina esillä oli myös Helsingissä järjestetty datatalouskonferenssi ja digitaalisen hallinnon konferenssi sekä Kroatian työ-ohjelma seuraavana puheenjohtajavaltiona.

Muissa asioissa puheenjohtajamaa kertoi lisäksi Helsingissä järjestetyistä tapahtumista sekä tuleva puheenjohtajamaa esitteli työohjelmansa.

Suomen ministerin olleessa estyneenä, Kroatian edustaja veti puhetta neuvoston kokouksessa puheenjohtajamaan pyynnöstä. Komissiota edusti kokouksessa sisämarkkinakomissaari Thier-ry Breton.

Lainsäädäntökäsittelyt (Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)

8. Sähköisen viestinnän tietosuoja-asetus – Tilanneselvitys

14447/19, 5358/17

Neuvosto otti tiedoksi puheenjohtajan tilanneselvityksen.

Asiakohdassa puhui 17 jäsenmaata. Yleisesti kiiteltiin Suomen työtä asian edistämiseksi. Useat jäsenmaat katsoivat, ettei asetusteksti ole vielä valmis seuraavaan vaiheeseen (mm. FR, DE, PT, PL, CZ). Osa jäsenmaista toi esille, että olisi ollut valmis etenemään yleisnäkemykseen viimeisimmän kompromissitekstin pohjalta (mm. NL, DK, ES). Jäsenmaat toivoivat asetustekstiin vieläkin lisää selkeyttä ja ymmärrettävyyttä. Huolta aiheuttaa myös se, miten hyvin teksti kestää aikaa ja soveltuu uusien teknologioihin. Useat jäsenvaltiot toivoivat komissiolta uutta esitystä, jotta asiassa voitaisiin edetä.

KOM totesi lopuksi, että asiassa on pikaisesti päästävä eteenpäin. KOM aiheutti kokouksessa hämmennystä, lupaamalla ensin uuden tekstin, mutta täsmentämällä myöhemmin haluavansa valmistella yhdessä seuravan puheenjohtajamaa Kroatian kanssa tekstin, jossa huomioidaan jäsenmaiden huolet.

Muut kuin lainsäädäntöasiat

9. Euroopan unioni eettisen tiedonkäytön keskuksena – Periaatekeskustelu

14070/19

Neuvosto kävi periaatekeskustelun datatalouden kehittämisestä EU:ssa Suomen laatiman tausta-asiakirjan pohjalta.

Puheenjohtaja toi esiin, että EU:ssa on jo luotu sääntöjä datan käytölle, mutta lisätoimet ovat tarpeen EU:n kilpailukyvyyn vahvistamiseksi. Keskustelussa jäsenvaltioita pyydettiin ottamaan kantaa etenemistapoihin datatalouden kehittämiseksi. KOM:n mukaan data on digitaalisen talouden keskiössä, ja sitä tarvitaan digitaalisten palveluiden luomiseen. KOM piti tärkeänä eettistä datankäyttöä, ja sitä, että kansalaisten on voitava hallita itseään koskevia tietoja. Datan käytölle ja jakamiselle on luotava selkeät säännöt sektorit ylittävällä tavalla. KOM toi esiin tarpeen edistää yhteistä eurooppalaisten data-avaruutta (data spaces). EU aikoo olla kehitystyön etulinjassa ja komission tarkoitus on laatia datatalouden strategia sekä ehdotuksia yhteentoimivuuden lisäämiseksi jo 2020 aikana. Myös tekoäly ja pilvipalvelut liittyvät kiinteästi datan hallintaan. Julkisella sektorilla tuotetaan paljon dataa, minkä vuoksi se on otettava tiiviisti mukaan datan käytön kehittämiseen. KOM toi esiin teollisuusdatan, josta nykyään suurin osa käsitellään datakeskuksissa tai pilvipalveluissa. Tulevaisuudessa tästä datasta tulee pirstaloituneempaa, mikä asettaa haasteita sen hallinnalle. Datan käytön säännöistä tulee käydä kolmikantaista keskustelua toimielinten kesken EU:ssa. KOM korosti myös kyberturvallisuuden merkitystä datan käytössä.

Keskustelussa nostettiin esiin aihepiirin tärkeys ja tuotiin yleisesti esiin datan käytön merkitys sisämarkkinoiden kehittämiseksi sekä EU:n kilpailukyvyyn vahvistamiselle. Pääsy dataan sekä tiedon vapaa liikkuvuus nähtiin myös keskeisiksi datatalouden kehittämisessä. Turvallista ja avointa datan käyttöä sekä kansalaisten luottamuksen turvaamista pidettiin tärkeänä. On lisättävä ihmisten

mahdollisuuksia saada tietoja datan keräämisestä tai sen käsittelystä (SK, IT, DE). Ihmiskeskeisen datan käytön merkitystä korostettiin (LT, PL, IT, DE, LV, CZ, MT, HU, CY). NL kuitenkin totesi, ettei ihmiskeskeisyyden lähestymistavan tulisi tarpeettomasti estää eräiden sovellusten kehittämistä, joissa ihmiskeskeisyys ei ole yhtä tärkeää, kuten autonomisia toimintoja teollisuudessa. PL ja AT pitivät tärkeänä kyberturvallisuutta.

Keskustelussa tiedostettiin, että datan käytössä on sektorikohtaisia erityispiirteitä ja pohdittiin, kuinka sektorikohtaista työtä voitaisiin sovittaa yhteen. SL, EE, IT, DE, ES, AT, DK ja CY totesivat, että datan käyttö vaatii myös standardeja. BG, NL, CZ ja BE toivat esiin, että datan käytölle tulisi luoda sääntelykehys vain silloin, kun siihen on tarve. UK totesi, että on päästävä yhteisymmärrykseen datan jakamisen säännöistä. IE, SK ja LV pitivät tärkeänä julkisen ja yksityisen sektorin välistä yhteistyötä datan käytön kehittämisessä. Keskustelussa kiinnitettiin huomioita dataan, johon kohdistuu yleinen intressi (FR, IT).

Yritysten välistä datan jakamista tulisi edistää (SV, SL, BG, BE, IT, SE, DE, SP, NL, FR, UK, DK). Osa maista on valmis velvoittamaan datan jakamiseen, osa peräänkuulutti kannustimia ja vapaaehtoisia toimia, sekä jakamiseen tarvittavien rakenteiden ja hallinnointimallien luomista. Reilun kilpailun turvaamista pidettiin tärkeänä (SE, DE, AT, FR, EL) ja on kiinnitettävä erityistä huomiota pienten tai pk-yritysten toimintamahdollisuuksiin datataloudessa (IE, IT, HU). Puheenvuoroissa korostettiin pilvipalveluiden merkitystä (LT, BG, RO, DE, FR) datatalouden kehittämiseksi. Sertifikaatteja tulisi luoda tietosuojalle (DE) sekä tekoälylle (MT). Datan käytölle tulisi rakentaa testiympäristöjä (LT, PT) ja tutkimuslaitokset on kytkettävä mukaan datan käytön kehittämistyöhön (RO). IE, EL, SL ja CZ totesivat, että parhaita käytänteitä tai esimerkkejä datan käytön osalta tulee vaihtaa. LX piti tärkeänä, että digitaalisuus otetaan huomioon EU:n budjettikeskusteluissa. Lopuksi KOM totesi, että eettistä tiedon käyttöä ja tietosuojaa koskevien aloitteiden osalta tulisi edetä nopeasti. Yhteistyö Euroopan parlamentin kanssa on tärkeää.

10. Päätelmät 5G-verkon merkityksestä Euroopan taloudelle ja 5G-verkkoon liittyvien turvallisuusriskien lieventämisestä – Hyväksyminen

14368/19

Neuvosto hyväksyi päätelmät 5G-verkon merkityksestä Euroopan taloudelle ja 5G-verkkoon liittyvien turvallisuusriskien lieventämisestä ilman muutoksia.

Puheenjohtaja korosti, että on tärkeää kiinnittää huomiota uuden verkkoteknologian nopeaan käyttöönottoon vaarantamatta kuitenkaan verkkojen turvallisuutta. Käyttöönotto tulee olemaan keskeinen tekijä koko Euroopan kilpailukyvyn kannalta. PJ korosti myös käynnissä olevaa riskiarviointiprosessia, jossa pyritty löytämään EU:n yhteinen lähestymistapa 5G-verkkojen kyberturvallisuudesta. KOM piti tärkeänä, että päätelmillä voidaan varmistaa jäsenvaltioiden koordinoitu yhteistyö ja samalla se, että kaikki tiedostavat verkkojen merkityksen ja niihin kuuluvat riskit. KOM tukee kyberturvallisuuden laaja-alaista edistämistä tulevaisuudessa kaikkien jäsenvaltioiden ja EU:n virastojen kanssa. Yhteinen lähestymistapa on strateginen asia koko Euroopalle. Komissaari nosti sertifioinnin esille yhtenä keskeisenä riskienhallintakeinona. Komissaari korosti, että verkkojen turvallisuutta koskeva työ ei tule jäämään nyt käsiteltäviin neuvoston päätelmiin, koska verkot kehittyvät jatkuvasti kohti 6G-aikakautta. On erittäin tärkeää, että Eurooppa pysyy mukana alati kiihtyvän teknologisen kilpailun eturintamassa. Komissaari Breton painotti, että kaikkien Euroopassa toimivien toimijoiden tulee kunnioittaa eurooppalaisia toimintasääntöjä. Komissaari kertoi todenneensa myös komission ylimmälle johdolle, että kaikki tarvittavat toimenpiteet tullaan tekemään, jotta kyetään edistämään vahvaa eurooppalaista osaamista.

IT, SK, NL, CZ, ES ja SI esittivät tukensa päätelmille. 5G verkkojen kyberturvallisuuden varmistamista pidettiin tärkeänä. Nopean käyttöönoton merkitystä korostettiin. Jäsenvaltiot pitivät tekstiä näiltä osin tasapainoisena. LU ehdotti 6 kappaleeseen pientä lisäystä WHO:n minimisäännöistä, jotka koskisivat yleistä turvallisuutta ja verkkojen aiheuttamia mahdollisia vaikutuksia terveyteen. CZ, DK ja SI tukivat ehdotusta. ES katsoi, että asiassa tarvittaisiin mahdollisesti vielä lisäselvitystä. PJ totesi, ettei ehdotusta oteta mukaan tekstiin. CZ esitti kaikille jäsenvaltioille kutsun toista kertaa järjestettävään Prahan konferenssiin 14.-15.5.2019. Prahan konferenssin on tarkoitus jatkaa globaalia keskustelua 5G-verkkojen turvallisuudesta. Lopuksi HR kertoi, että tulevat kiinnittämään jatkamaan keskustelua 5G-verkkojen kyberturvallisuudesta PJ-kaudellaan.

Muut asiat:

a) Käsiteltävänä oleva säädösehdotus (Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)

Asetus Euroopan kyberturvallisuuden osaamiskeskuksen ja kansallisten koordinoitavien verkostojen perustamisesta – Puheenjohtajavaltion tiedotusasia 12104/18

Puheenjohtajamaa selosti lainsäädäntöehdotuksen käsittelyä Suomen puheenjohtajuuskaudella. Suomi on pyrkinyt löytämään kompromissin, joka olisi kaikille jäsenmaille hyväksyttävä ja täyttäisi komission ehdotuksen alkuperäiset tavoitteet eurooppalaisen kyberturvallisuusosaamisen yhdistämisestä ja alan kilpailukykyyn parantamisesta sekä seuraavan rahoituskehyskauden kyberturvallisuusvarojen tehokkaasta hallinnoinnista. Samalla on ollut ehdottoman tärkeää varmistaa, että asetusehdotus on Horisontti Eurooppa -asetuksen mukainen. Osa jäsenmaista on neuvottelujen aikana ilmaissut, etteivät tue komission alkuperäiseen esitykseen perustuvaa puheenjohtajan kompromissiehdotusta ja osa jäsenmaista on ilmaissut halunsa harkita komission esitykselle vaihtoehtoisia ratkaisuja. FI korosti jatkavansa kaikille hyväksyttävän ratkaisun etsimistä yhdessä tulevan puheenjohtajamaan kanssa sekä konsultoiden komissiota ja jäsenmaita.

RO osoitti tukensa Suomen työskentelylle asiassa ja korosti keskuksen ja verkoston perustamisen tärkeyttä. KOM kiitti sekä Suomea että Romaniaa työstään esityksen edistämiseksi. Korosti kyberturvallisuuskeskuksen ja –verkoston perustamisen olevan kriittisen tärkeää sekä yksityisen sektorin että kansalaisten tarpeille. Tulevan keskuksen tulee voida hyödyntää sekä Horisontti- että Digitaalinen Eurooppa -ohjelmien varoja. KOM korosti myös jäsenmaiden rahoitukseen osallistumisen (co-financing) tärkeyttä komissiolle. Komissio tukee kaikille jäsenmaille hyväksyttävän ratkaisun löytymistä ja on valmis auttamaan Kroatiaa asiassa tulevalla pj-kaudellaan.

b) Datatalouskonferenssi (Helsinki, 25.–26. marraskuuta 2019) – Puheenjohtajavaltion tiedotusasia 14353/19

Neuvosto otti tiedoksi Suomen tiedotusasian datatalouskonferenssista, joka järjestettiin Suomen puheenjohtajakaudesta Helsingissä 25. – 26.11.2019.

c) Digitaalisen hallinnon konferenssi (Helsinki, 22. lokakuuta 2019) – Puheenjohtajavaltion tiedotusasia 14377/19

Neuvosto otti tiedoksi Suomen tiedotusasian digitaalisen hallinnon konferenssista Suomen puheenjohtajakaudesta Helsingissä 22.10.2019. DE toi esiin, että digitaalinen hallinto tulee olemaan esillä myös DEN puheenjohtajakaudesta ja piti tärkeänä ihmiskeskeistä lähestymistapaa digitaaliseen hallintoon.

d) Seuraavan puheenjohtajavaltion työohjelma – Kroatian valtuuskunnan tiedotusasia
14281/19

Neuvosto otti tiedoksi valtuuskunnan tiedotusasian. Tuleva puheenjohtajavaltio Kroatia esitteli työohjelmansa. Asiakohta ei ollut julkinen.

Suomen edustajat

Minna Kivimäki (EUE), Leo Svahnback (EUE), Kristiina Pietikäinen (EUE), Maija Rönkä (EUE), Turo Mattila (EUE), Eeva Laavakari (EUE), Laura Vilkkonen (LVM), Mikael Nyberg (LVM), Taina Pieski (LVM), Maria Rautavirta (LVM), Elina Immonen (LVM), Olli Lehtilä (LVM), Piia Nyström (LVM), Tuomas Kaivola (LVM), Maaria Mäntyniemi (LVM), Maria Kekäläinen (LVM), , Johanna Stenholm (LVM), Niina Honkasalo (VNK).

Asiakirjat

Sähköisen viestinnän tietosuojasetus, tilanneselvitys 14447/19, 5358/17,
Päätelmät 5G-verkon merkityksestä Euroopan taloudelle ja 5G-verkkoon liittyvien turvallisuusriskien lieventämisestä 14368/19
Euroopan unioni eettisen tiedonkäytön keskuksena 14070/19

Liitteet

Viite

Asiasanat	liikenne-, televiestintä- ja energianeuvosto, sähköinen viestintä, teletointa, tietoliikenne, tietoliikenneverkot, tietosuoja, tietoturva, tietoyhteiskunta
Hoitaa	LVM, OM, TEM, VM
Tiedoksi	ALR, EUE, LIIVI, MMM, OKM, PLM, RUOKA, SM, STM, TULLI, UM, VNK, VTV, YM